

verslag

Verslag internetconsultatie
Besluit bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs

1. Inleidend

Onderwerp van de consultatie

Naam: Besluit bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs
Van: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Type voorstel: ontwerp algemene maatregel van bestuur (amvb)

Looptijd consultatie

Startdatum consultatie: 22-03-2021
Einddatum consultatie: 03-05-2021

Doel van het voorstel en voorgelegde vraag of vragen

Gestelde vraag: Heeft u opmerkingen of aanvullingen bij het voorliggende besluit?

Opbrengst van de consultatie (hoeveel reacties en (globaal) van welke doelgroepen)

Opbrengst van de consultatie: één reactie, van Gemeente Den Haag (G.D.F. Nijssen).

2. Beeld van binnengekomen reacties

Op 22 maart 2021 is dit besluit voor zes weken opengesteld ter consultatie. Gedurende deze periode is één reactie ontvangen. Daarin wordt gesteld dat het wetsvoorstel vooral uit praktische redenen zou zijn opgesteld, aldus de gemeente Den Haag, indiener van deze reactie. Het wetsvoorstel BHB, en daarmee ook dit besluit, behelst met name het verruimen van de samenwerkingsmogelijkheden binnen mbo alsmede tussen het vo en mbo. Dit is een organisatorische maatregel waarmee de regering besturen van vo-scholen en mbo-instellingen in staat wil stellen om adequaat te kunnen reageren op dalende leerlingen- en studentenaantallen om zo in iedere regio een toegankelijk onderwijsaanbod in stand te kunnen houden.

Gelijke kansen en schoolsoorten binnen een verticale scholengemeenschap

De gemeente Den Haag stelt dat het voor een leerling binnen de verticale scholengemeenschap niet mogelijk is om door te stromen naar havo. Een leerling heeft echter de mogelijkheid om door te stromen naar een havo-school onder eenzelfde of een ander bestuur. De gemeente Den Haag wijst op een maatschappelijk pleidooi voor heterogeniteit in de brugklas en uitstel van het

keuzemoment. Uiteraard volgt de regering dit debat nauwgezet en staat kansengelijkheid voorop. Echter gezien de demissionaire status van de huidige regering en het feit dat dit niet valt binnen de reikwijdte van dit besluit, inclusief het bredere wetsvoorstel, leidt dit niet tot wijzigingen in het besluit. Tijdens de internetconsultatie bij het wetsvoorstel hebben diverse partijen vanuit hun kanten belicht waarom havo en vwo al dan niet onderdeel zouden moeten kunnen vormen van een verticale scholengemeenschap. De regering heeft er toen voor gekozen om het vormen van nieuwe verticale scholengemeenschappen te beperken tot scholen voor pro, vbo en/of mavo en een mbo-instelling.¹

Huisvesting bij vorming verticale scholengemeenschap

In haar reactie gaat de gemeente Den Haag ook in op de huisvestingsvergoeding. Zij stelt dat de vorming van verticale scholengemeenschappen financieel ongunstig is in het geval dat bij een 'fusie' (lees: vorming van een verticale scholengemeenschap) sprake is van overdracht van relatief jonge vo-gebouwen. Gemeenten zouden namelijk achterblijven met een hoge boekwaarde van rente op schoolgebouwen en afschrijving op diezelfde gebouwen. Tegenover de vergoeding uit het macrobudget mbo zouden dan juist relatief lage huisvestingslasten voor het verantwoordelijke bevoegd gezag staan, aldus de gemeente Den Haag. Volgens de gemeente kan een vereffening plaatsvinden als het bevoegd gezag bij de vorming van de verticale scholengemeenschap bereid is om het economisch recht op de desbetreffende terreinen en gebouwen van de gemeente te kopen. Zij bepleiten het dan ook reëel te vinden om in regelgeving op te nemen dat gemeenten een vergoeding van de boekwaarde(n) kunnen opeisen bij de levering van VO-schoolgebouwen in fusies tot verticale scholengemeenschap. Dit zou echter niet verplicht moeten zijn: gemeenten moeten de ruimte hebben om hiervan af te zien bijvoorbeeld vanwege het economisch claimrecht of als de afschrijving in overwegende mate heeft plaatsgevonden.

Hetgeen de gemeente Den Haag bepleit is echter al mogelijk en wettelijk geregeld in artikel 76u WVO. Zoals ook de memorie van toelichting is toegelicht, blijft het economisch claimrecht van de gemeenten op de gebouwen en terreinen rusten. Wanneer het gebouw niet meer onderwijsdoeleinden wordt gebruikt, dan moet het bevoegd gezag het eigendom conform artikel 76u WVO weer overdragen aan de gemeente. Het staat een gemeente en het bevoegd gezag verder vrij om gezamenlijk overeen te komen om het economisch claimrecht af te kopen en indien wenselijk dat daaraan een door één van de partijen te betalen vergoeding aan te verbinden.² De regering vertrouwt erop dat bij de vorming van verticale scholengemeenschap het bevoegd gezag en de gemeente – indien gewenst – komen tot een gepaste overeenkomst, daarbij rekening houdend met de status van het gebouw en gedane investeringen.

In aanvulling op bovenstaande, mochten de gemeente en het verantwoordelijke bevoegd gezag bij teruglevering van het gebouw aan de gemeente vanwege beëindiging onderwijsactiviteiten gezamenlijk vaststellen dat de voorzieningen in een slechte bouwkundige staat verkeren als gevolg van het verwijtbaar nalaten van noodzakelijk onderhoud, dan vindt een verrekening plaats van de daarmee gemoeide kosten.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 35606, nr. 3, p. 29.

² Kamerstukken II 2021/21, 35606, nr. 3, p. 17.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat bij het vormen van een verticale scholengemeenschap *an sich* geen sprake is van een fusie. De verticale scholengemeenschap is een organisatorische eenheid waaronder een zelfstandige vo-school of vo-scholen en een mbo-instelling vallen. Wel kennen zij eenzelfde bevoegd gezag en is dat een vereiste voor het kunnen vormen van een verticale scholengemeenschap. In de praktijk kan dit betekenen dat als een vo-school en mbo-instelling zich nog niet onder eenzelfde bevoegd gezag bevinden eerst een bestuursoverdracht dient plaats te vinden. Slechts hierop is de fusietoets van toepassing. Zoals hierboven aangegeven op de vorming van een verticale scholengemeenschap niet. Daarvoor is slechts een aanvraagprocedure ingericht.

Wetgeving en Juridische Zaken

Datum

9 augustus 2021

Wijzigingen na consultatie

Na de internetconsultatie zijn de artikelen en teksten over de verwantschapseis verwijderd. Dit in verband met een aangenomen amendement in de Tweede Kamer, waarmee voorhang bij beide Kamers bij een amvb over dit onderwerp verplicht werd gesteld. Vanwege de geplande inwerkingtreding op 1 januari 2022, past een voorhang niet in de planning. Bovendien werd gebruik van de grondslag voor de verwantschapseis niet voorzien.

Naar aanleiding van de internetconsultatie zijn geen wijzigingen doorgevoerd, behalve een aanvulling in de algemene toelichting.

3. Vervolg

Het besluit ligt op dit moment voor bij de Afdeling advisering van de Raad van State. Vervolgens zal een nader rapport opgesteld worden, zal het besluit gepubliceerd worden in het Staatsblad en wordt het besluit nagehangen bij beide Kamers der Staten-Generaal. Inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2022 en deels op 1 augustus 2022. Verder wordt er een ministeriële regeling voorbereid voor de aanvraagprocedure om een verticale scholengemeenschap te vormen, te wijzigingen of te beëindigen.

De voortgang van het besluit is te volgen via <https://wetgevingskalender.overheid.nl/>.